

Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университетінің педагогика факультеті 6D010200 - «Бастауыш оқытудың педагогикасы мен әдістемесі» мамандығы бойынша 3 курс докторанты Жапанова Риза Набиевнаның «Бастауыш мектеп білім алушыларының салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастырудың педагогикалық шарттары» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына ғылыми кеңесші тарапынан берілген

Пікір

Өскелең ұрпақтың салауатты өмір салты тәрбиесінің ғасырлар бойы қалыптасқан бірегей жүйесі қазақ халқында бар. Тамыры мыңдаған жылдық тарихтан бастау алатын халық ауыз әдебиеті, ұлттық дәстүр, әдет-ғұрып, ұлттық мәдениет арқылы ұрпақтан-ұрпаққа жеткен тәрбие жүйесінің құндылығын ешкім де жоққа шығара алмайды. Тәрбиеші маман осындай ұлттық құндылықты, сонымен қатар бүгінгі қазақстандық қоғамда өтіп жатқан демографиялық құбылыстардың ерекшелігін де ескеруі қажет. Себебі қазіргі демографиялық құбылыс оқушылардың әлеуметтік жағдайы жайлы кешенді мәлімет береді, яғни мұғалім бала отбасындағы әлеуметтік жағдайға орай бағдарланады.

Сайып келгенде, мұның өзі – оқушының салауатты өмір салтын ұстануына ықпал ететін фактор. Оқушы бейімделу үрдісінің қай нұсқасын қалайды, айталық, ол бір жақтан әлеуметтік қолдау көрсетілуінен үміттенеміз, яғни әлсіздеу ұстанымда бола ма, әлде әлеуметтік игіліктерге өз күшімен қол жеткізгісі келе ме, яғни белсенді ұстанымда бола ма – салауатты өмір салтын ұстанудың әлеуметтік жағдаймен тікелей байланысы осыдан келіп шығады.

Зерттеуші өзінің жүргізген ғылыми талдау нәтижесінде, өскелең ұрпақтың салауатты өмір салтын қалыптастыру мәселесі көптеген ғалымдардың назарында болғандығын анықтаған, бірақ арнайы бастауыш мектеп білім алушыларының салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастырудың педагогикалық шарттарын жасау мәселесі жеткілікті зерттелмеген аспект екендігін негіздейді.

Осылайша қоғам талабының өсуіне орай өскелең ұрпақтың денсаулығын нығайту және бастауыш мектеп білім алушыларының салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастырудың педагогикалық шарттарының жасалмауы, салауатты өмір салтын қалыптастыруға тәрбиелеуді іске асыру үрдісінде олардың жас және дербес ерекшеліктерін есепке алмау, білім алушылардың салауатты өмір салты дағдылары қалыптасу деңгейінің бүгінгі жағдайы мен осы мәселе бойынша мемлекеттік саясат талаптары арасында қарама-қайшылықтар туындағанын анықтаған.

Аталған қарама-қайшылықтарды шешу және осы мәселенің педагогикалық шарттарын айқындау, бастауыш мектеп білім алушыларының салауатты өмір салты дағдыларының қалыптасуын табысты әрі тиімді жолға қою арнайы зерттеу жұмысын жүргізуге ықпал ететіндігін тұжырымдаған.

Зерттеудің мақсаты - бастауыш мектеп білім алушыларының салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыруды ғылыми тұрғыдан негіздеу. Осы мақсатты жүзеге асыруда диссертант өз зерттеуінің бірінші тарауында бастауыш мектеп білім алушыларының салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру үдерісін әдіснамалық тұрғыдан негіздеген. Бастауыш мектеп білім алушыларының салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастырудың педагогикалық мәнін ашып, яғни «өмір салты», «денсаулық» түсініктерінің мәні медицина, әлеуметтану, психология, педагогика тұрғысынан талданып әрі нақтыланып, «бастауыш мектеп білім алушыларының салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру» ұғымының авторлық анықтамасын берген. Бастауыш мектептің оқу-тәрбие үдерісінде білім алушылардың салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастырудың педагогикалық шарттарынайқындап, моделдеу әдісі негізінде, бастауыш мектеп жасындағы білім алушылардың салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру моделін құрастырған.

Зерттеудің екінші тарауында, бастауыш мектеп білім алушыларының салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру моделін жүзеге асыру жолдарын көрсеткен. «Саулық сыры» атты әдістемелік құрал бағдарламасының мақсаты, міндеті, авторлық экспериментті бағдарламаның мазмұны, оны іске асыру әдістері қарастырылған. Эксперименттік жұмыс нәтижесінде білім алушылардың салауатты өмір салты дағдыларының қалыптасу деңгейінің критериілері мен көрсеткіштері жасалған. Бастауыш мектеп білім алушыларының салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру әдістемесі әзірленіп, тәжірибелік тұрғыдан негізделіп, сынақтан өткізіліп және олардың нәтижелеріне талдау жасалған.

Осының нәтижесінде алынған ғылыми жаңалықтары, зерттеу жұмысының болжамын толық дәлелдеген.

Қорыта келе, Жапанова Риза Набиевнаның «Бастауыш мектеп білім алушыларының салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастырудың педагогикалық шарттары» тақырыбында жазылған диссертациялық жұмысының ғылыми жаңалығы дәйекті, практикалық құндылығы жоғары және жан-жақты зерттелген, аяқталған ғылыми жұмыс болып саналады.

Осыған орай, диссертант Жапанова Риза Набиевнаның зерттеу жұмысын 6D010200 - «Бастауышта оқыту педагогикасы мен әдістемесі» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ресми қорғауға ұсынуға болады деп есептеймін.

Ғылыми кеңесші:

Академик Е.А.Бөкетов ат.Қарағанды университеті, бастауышта оқыту педагогикасы мен әдістемесі кафедрасының профессоры п.ғ.к., философия докторы Р.Д.

 Ишанов П.З.